

BRČKO DISTRIKT BiH
V L A D A

БРЧКО ДИСТРИКТ БИХ
В Л А Д А

NETEHNIČKI REZIME

PROJEKAT OBILAZNICE BRČKO

Vlada Brčko Distrikta

Sarajevo, Septembar 2011.

Sadržaj

1	UVOD	3
2	OPIS PROJEKTA	3
3	OBRAZLOŽENJE PROJEKTA	4
4	OCJENA ALTERNATIVNIH TRASA	5
5	KRATAK PREGLED PRAVNOG KONTEKSTA	6
5.1	Regulatorni okvir u Brčko Distriktu i Bosni i Hercegovini	6
5.2	Međunarodni regulatorni okvir, standardi i smjernice u primjeni.....	7
6	POTENCIJALNI UTICAJI PROJEKTA I MJERE UBLAŽAVANJA	7
7	MONITORING	10
8	JAVNE KONSULTACIJE I OBJELODANJIVANJE INFORMACIJA	13
8.1	Prethodne konsultacije i aktivnosti komunikacije	13
8.2	Vremenik za glavne konsultantske aktivnosti unutar Projekta	13
8.3	Mehanizam za pritužbe	14
9	KONTAKTI	14

1 UVOD

Vlada Brčko Distrikta realizira Projekat Obilaznice Brčko. Projekat sadrži aktivnosti na poboljšanje uslova cestovnog saobraćaja u području Brčkog izgradnjom 18,7 km duge obilaznice u južnom dijelu područja Brčko Distrikta.

Ovaj Netehnički rezime (NTS) opisuje Projekat i daje kratak pregled rezultata raznih tehničkih, ekonomskih, okolinskih i socijalnih istraživanja koja su obavljena u pripremi ovog Projekta. Kompletna dokumentacija, uključujući ažuriranu ESIA studiju, Plan učešća zainteresiranih (SEP), Akcioni plan preseljenja (RAP) i Okolinsko-socijalni akcioni plan (ESAP) mogu se naći u Vladi Brčko Distrikta.

Vlada Brčko Distrikta zatražila je od Evropske banke za obnovu i razvoj („Banka“ ili „EBRD“) da pomogne u pripremi i finansiranju ovog Projekta unutar njenog investicionog programa. Namjera je da se aktivnosti predviđene ovim Projektom sufinansiraju putem kredita Banke upućenog Vladi Brčko Distrikta u iznosu od 25 miliona Eura.

Da bi sufinansirali ovaj Projekat, EBRD traži da se osigura, putem svog postupka okolinsko-socijalne ocjene i monitoringa, da Projekat:

- jeste socijalno i okolinski održiv,
- poštuje prava pogođenih radnika i zajednica, i
- jeste projektovan i da se eksploatira u skladu sa primjenljivim zahtjevima regulative i dobre međunarodne prakse.

Banka je usvojila sveobuhvatan set posebnih Zahtjeva za provođenje („PR-ove“), za koje se očekuje da ih Projekat ispuni pokrivajući ključna područja okolinskih i socijalnih uticaja i problema. Ovi PR-ovi su dio EBRD-ove Okolinske i socijalne politike¹ iz 2008. godine, čija je svrha promovisanje okolinski pouzdanog i održivog razvoja.

2 OPIS PROJEKTA

Predloženi Projekat sastoji se od jednog dvotračnog kolovoza cestovne obilaznice sa trasom izabranom prema Idejnom rješenju, sa ukupnom dužinom 18,7 km. Koridor Obilaznice je utvrđen u Studiji izbora trase urađenoj 2003. Izgradnja ove Obilaznice definisana je kao operativni cilj od značaja za razvoj Brčkog u sklopu Strategije razvoja Brčko Distrikta.

Koridor Obilaznice je uvršten u Prostorni plan Brčko Distrikta (usvojenog juna 2007.) i Urbanistički plan razvoja Brčko Distrikta (usvojenog jula 2007.). Vlada Brčko Distrikta zatražila je od EBRD-a da razmotri pomoć u finansiranju ovog Projekta.

Planirani period za realizaciju projekta je 2011.-2015. Detaljan dinamički plan realizacije biće pripremljen prije početka radova.

Idejni projekat Obilaznice Brčko urađen je od strane IPSA Instituta u junu 2004. Obilaznica je dužine 18,684 km i sastoji se od dvije trake širine po 3,5 m. Obilaznica je podijeljena u tri dionice kako slijedi:

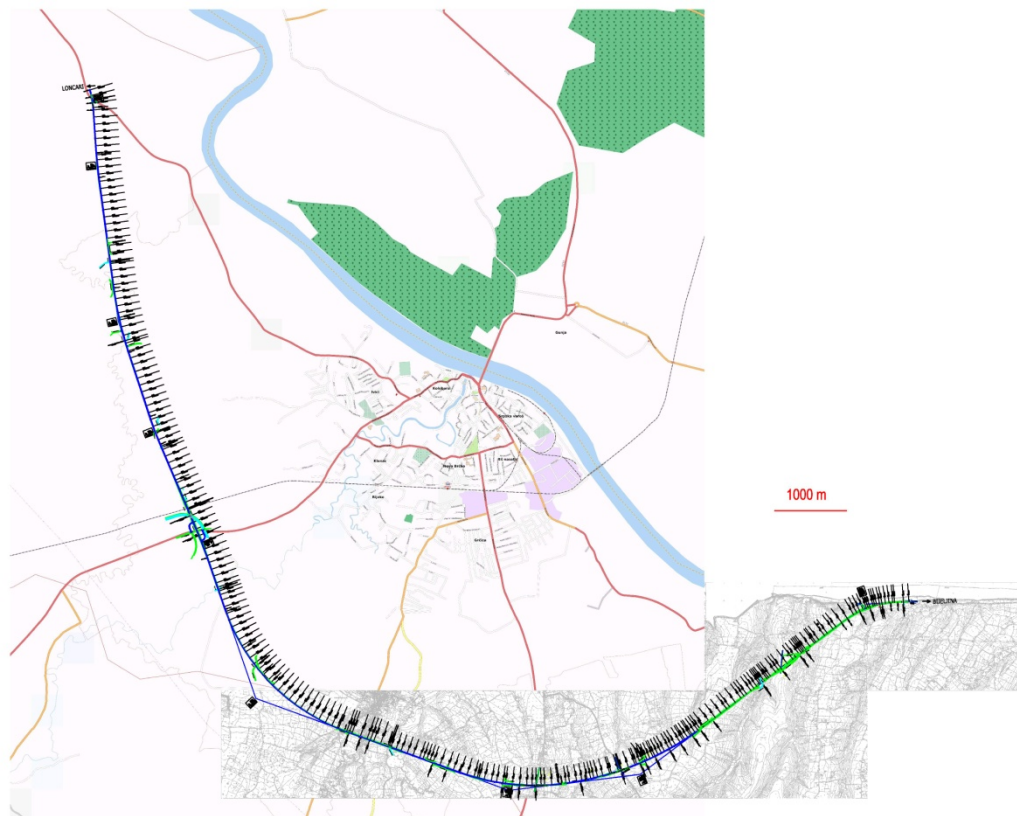
- Dionica Gorice 1-Grbavica (čvorište kod magistralne ceste M14.1 kod Gorice: km 18+684-petlja kod regionalne ceste R460: km 12+325), $\ell = 6,359$ km
- Dionica Grbavica-Čađavac (petlja kod regionalne ceste R460: km 12+325- ukrštaj u nivou sa regionalnom cestom R 458: km 5+922) $\ell = 6,403$ km
- Section Čađavac-Gredice 1 (ukrštaj u nivou sa regionalnom cestom R458: km 5+922-čvorište sa magistralnom cestom M14.1 kod Gredica: km 0 +000) $\ell = 5,922$ km

¹ <http://www.ebrd.com/downloads/research/policies/2008policy.pdf>

Alternativne trase su razmatrane kao dio razvoja Projekta. Veze obilaznice sa postojećim cestama tipa ukrštaja u nivou, osigurane su i osvijetljene na odgovarajući način, osim čvorišta kod regionalne ceste R460 („Malezijski put“), koji je petlja sa dva nivoa.

Lokalne ceste biće objedinjene sa cestama-kolektorima, a zatim povezane sa obilaznicom putem ukrštaja u nivou.

Slika u nastavku predstavlja trasu u području Projekta na osnovu prethodnog opisa.

Slika 1. Trasa Obilaznice Brčko u području Projekta
Izvor: studijski tim.

3 OBRAZLOŽENJE PROJEKTA

Trenutno stanje u Brčko Distriktu je vrlo nepovoljno sa stanovišta saobraćajnih tokova u pravcu Istok-Zapad. Postojeća cesta vodi pravo u urbano područje Brčkog, gdje je prisutna potpuna mješavina različitih saobraćajnih tokova: lokalnih, izvorno-ciljnih sa tačkom Brčko i tranzitnih prema Bijeljini i Tuzli/Orašju. Standard postojeće ceste doprinosi velikim saobraćajnim zagušenjima i pogoršanju kvalitete života obližnjih stanovnika. Nadalje, nivo saobraćajne bezbjednosti u Brčko Distriktu nije adekvatan zbog činjenice da svi saobraćajni tokovi prolaze kroz urbano područje.

Koristi Projekta sadrže:

- smanjeno saobraćajno zagušenje;
- skraćeno vrijeme vožnje za cestovne korisnike;
- smanjeni troškovi eksploatacije vozila za cestovne korisnike;
- poboljšani uslovi saobraćajne bezbjednosti;
- poboljšana povezanost između istočnih i zapadnih dijelova grada;
- smanjena potrošnja goriva cestovnih vozila;
- poboljšani uslovi života stanovnika Brčkog;

- doprinos održivom razvoju Brčko Distrikta.

4 OCJENA ALTERNATIVNIH TRASA

Trasa je smještena jugoistočno od grada na uzvisinama duž rijeke Save. Početak obilaznice je odvajanje od ceste M14.1 (selo Marići) na ulazu u Brčko iz Bijeljine do naredne veze sa istom cestom u Goricama u dužini od 18,684 km.

Bliža lokacija obilaznice je utvrđena granicama vanjskih i unutrašnjih urbanih područja. Kod izrade Idejnog rješenja, Investitor je dao Projektni zadatak u kojem je definisan položaj trase, sadržaj Idejnog rješenja, način izgradnje i prezentacija rezultata. Revidovano Idejno rješenje je bilo osnova za rad na Studiji izvodljivosti i Idejnom projektu, koji su urađeni 2004.

Studija izbora trase skupa sa Idejnim rješenjem, u kojima su razmatrane potencijalne varijante trase na osnovu raspoloživih karata i obilaska terena, urađeni su godinu ranije – 2003. U to vrijeme, predložene su tri alternative trase:

- “crvena” varijanta L = 18,12 km
- “plava” varijanta L = 18,13 km
- “ljubičasta” varijanta L = 22,98 km

Nakon polazne analize naprijed navedenih varijanata, stručnjaci su uočili da postoji mogućnost kombiniranja dvije dodatne varijante trase sa stanovišta tehničke izvodljivosti, kako slijedi:

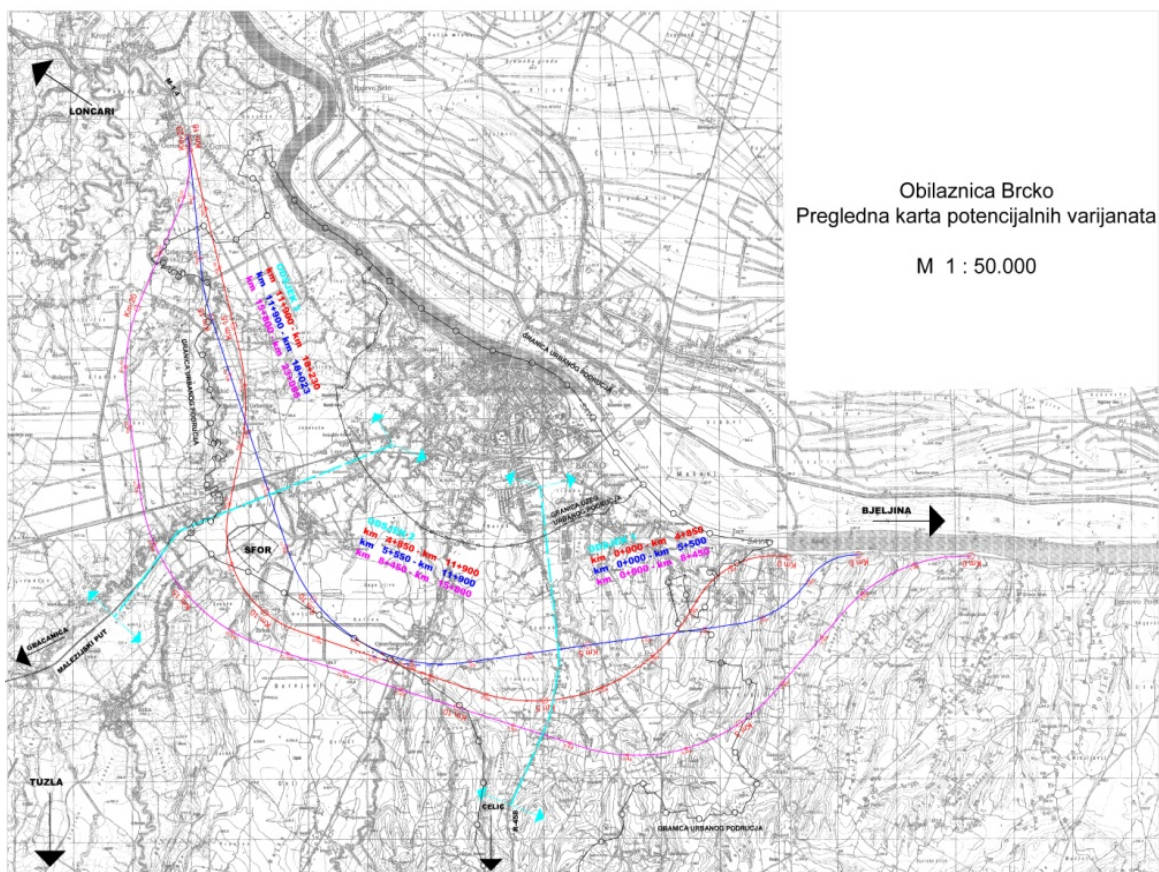
- “crveno-plava” varijanta; varijanta koja je crvena od km 0+000 do km 7+500, a zatim nastavlja kao plava, i
- “plavo-crvena” varijanta; varijanta koja je plava od km 0+000 do km 8+500, a zatim nastavlja kao crvena.

Sve navedene varijante, kao alternativne trase, korištene su kao polazna tačka za multi-kriterijumsku analizu, koja je obavljena u sklopu Idejnog rješenja da bi se utvrdila najpovoljnija alternativa trase između analiziranih. Slijedeći set kriterijuma je korišten za multi-kriterijumsku analizu:

- troškovi izgradnje,
- tehničko-eksploatacione karakteristike,
- saobraćajna prikladnost,
- uticaj na okoliš,
- potrebno vrijeme za izgradnju, i
- kolizije sa ostalim korisnicima zemljišta.

Rezultat ove multi-kriterijumske analize je bio taj da je najpovoljnija varijanta trase „crveno-plava“. Ova varijanta trase je izabrana, jer je ocijenjena kao optimalno rješenje u odnosu na naprijed navedene kriterijume, posebno sa stanovišta troškova izgradnje, tehničko-eksploatacionih karakteristika i uticaja na okoliš.

Slika u nastavku predstavlja preglednu kartu naznačenih alternativa.

Slika 2. Alternativne trase Obilaznice Brčko

Izvor: Studija izbora trase Obilaznice Brčko, IPSA Institut 2003.

Nakon završetka izrade ove dokumentacije, organizirana je javna rasprava u sklopu postupka izrade Prostornog plana Brčko Distrikta. Na osnovu rezultata ovih konsultacija, utvrđena je konačna trasa.

5 KRATAK PREGLED PRAVNOG KONTEKSTA

5.1 Regulatorni okvir u Brčko Distriktu i Bosni i Hercegovini

EIA proces

Postupak Procjene uticaja na okoliš u Brčko Distriktu reguliran je Zakonom o zaštiti okoliša („Službene novine BD“, br. 24/04, 1/05, 19/07, 9/09), koji utvrđuje konzervaciju, zaštitu, sanaciju i poboljšanje kvaliteta i kapaciteta okoliša, kao i kvaliteta života. Zakon propisuje mjere i uslove racionalne upotrebe prirodnih resursa, kao i pravni, institucionalni i finansijski okvir za te mjere.

Javna rasprava za sve procjene uticaja na okoliš moraju biti organizirane od strane nadležnog odijeljenja u datom području projekta. Javna rasprava se najavljuje putem lokalnih medija i javnost se ohrabruje da dostavi svoje komentare u roku od 30 dana.

Izuzimanje zemljišta i proces preseljenja

Izuzimanje zemljišta i preseljenje u Brčko Distriktu regulirano je Zakonom o eksproprijaciji BD („Službene novine BD“, br. 26/04, 19/07, 02/08, 19/10), koji određuje uslove, način i postupak eksproprijacije imovine u svrhu izvođenja građevinskih radova ili izgradnje objekata od javnog interesa Brčko Distrikta.

Kratak pregled relevantnog zakonodavstva za projekat u BD i BiH dat je u Studiji procjene uticaja na okoliš i društvo.

5.2 Međunarodni regulatorni okvir, standardi i smjernice u primjeni

EU Direktive

S obzirom da je Bosna i Hercegovina potpisala nekoliko protokola sa Evropskom Unijom (EU) i treba da ispuni različite okolinske zahtjeve da bi postala član EU, ista postepeno usvaja sve zahtjeve nabrojane u relevantnim Direktivama EU.

EBRD-ov Okolinsko-društvena politika 2008.

Okolinsko-društvena politika je ključni EBRD-ov dokument, koji daje detalje o obavezama iz Sporazuma o finansiranju Banke „za promociju njenih aktivnosti u punom opsegu, okolinski utemeljenih i sa održivim razvojem“.

IFC's Opšte EHS Smjernice

Smjernice o okolišu, zdravlju i sigurnosti (EHS) su dokumenti tehničkog karaktera sa opštim i specifičnim industrijskim primjerima dobre međunarodne industrijske prakse. EHS smjernice sadrže nivoe i mjere pri radu, koje se generalno smatraju dostižnim kod novih objekata sa postojećom tehnologijom i pri razumnim troškovima.

6 POTENCIJALNI UTICAJI PROJEKTA I MJERE UBLAŽAVANJA

Predloženi Projekat sadrži izgradnju dvotračne ceste sa jednim kolovozom kao južna obilaznica Brčkog. Projekat će biti realiziran u skladu sa okolinskim zahtjevima BD, BiH i EU. Pregled potencijalno značajnih negativnih okolinskih i društvenih uticaja je dat u nastavku skupa sa detaljima o mjerama ublažavanja koje će se primjenjivati.

Uticaj na kvalitet zraka

Proces koji bi mogao rezultirati negativnim okolinskih uticajima na kvalitet zraka tokom **faze izvođenja radova** je rad građevinske mehanizacije i vozila. Najveći dio zagađenja zraka se očekuje od mehanizacije na uređenju zemljišta i vozila za transport materijala, opreme i građevinskog osoblja. Međutim, emisije iz dizel-motora će se održavati na minimumu putem obezbjeđenja redovnog održavanja i njihovog isključivanja kada se ne koriste za rad.

Prašina će se takođe osloboditi u atmosferu od radova na iskopu i uređenju zemljišta. Negativni uticaji na kvalitet zraka od emisije prašine se smatraju privremenim i koji nastaju samo u fazi izvođenja radova. Područja pod ovim uticajem je obuhvat od nekoliko sotina metara unutar koridora za izvođenje radova. Međutim, ukoliko se u potpunosti primjene predložene mjere ublažavanja, iste će minimizirati ove uticaje. Ove mjere sadrže tehnike susprezanja prašine (na pr. upotreba vode itd.), i zabranjuje određene aktivnosti tokom perioda jakih vjetrova.

Koncentracija atmosferskog zagađenja proizvedenog tokom perioda izvođenja radova ne očekuje se da premaši dopuštene vrijednosti za koncentracije na nivou tla.

U **fazi eksploatacije** Projekta, očekuje se nastajanje negativnog uticaja na kvalitet zraka zbog emisije izduvnih gasova iz vozila u saobraćaju. Modeliranje zagađenja zraka od saobraćaja je izvršeno na tri lokacije duž projektovane ceste (Gredice, „Malezijski put“ i Potočari) koristeći M_{Lu}S₀₂ softver. Rezultati modeliranja ne predviđaju značajan uticaj na zagađenje zraka zbog Projekta u fazi eksploatacije. Nadalje, očekuje se smanjenje zagađenja zraka tokom vremena zbog korištenja novijih vozila sa manjim emisijama izduvnih gasova. Nova, savremena obilaznica će osigurati optimalan tok saobraćaja sprječavajući veće emisije zagađenja koje nastaju u slučaju zagušenja saobraćaja.

Uticaj emisije buke

Cestovni saobraćaj predstavlja izvor buke promjenljive jačine i učestalosti. Nivoi buke i rasipanje zvučnih talasa od izvora emisije prema određenoj lokaciji zavise od raznih parametara kao što su: struktura saobraćajnog toka, gustina/obim toka, uzdužni profil ceste, ravnost, hrapavost i vlažnost ceste, brzina vozila, vrsta pneumatika, kao i efekti između ceste i prijemnika (prepreke, vegetacija, itd.).

Tokom **izvođenja radova** na izgradnji cesta, postojaće emisije buke uzrokovano teškom opremom/mehanizacijom. Najveći dopušteni nivoi buke koji mogu nastati tokom izvođenja radova na gradilištu utvrđeni su uz korištenje IFC EHS Smjernica za upravljanje bukom. U zaključku, cestogradnja bi potencijalno stvorila visoke nivoe buke i vibracije tla, koji bi mogli značajno uticati na osjetljive receptore locirane u blizini trase. Međutim, ovi uticaji su privremeni i kratkoročni. Predložene mjere ublažavanja, kao što su ograničavanje izvođenja radova na redovno dnevno radno vrijeme, smještanje opreme koja stvara buku daleko od stambenih i/ili drugih područja osjetljivih na buku, itd., smatraju se prikladnim za minimiziranje ovih efekata.

U fazi **eksploatacije** Projekta, preostaje uticaj buke stvoren saobraćajem na cesti. Da bi se utvrdili potencijalni uticaji buke, izvršeno je njenio modeliranje. Korišteni model za utvrđivanje nivoa buke je R.L.S 90. Rezultati ukazuju na to da postoji nekoliko lokacija koje će biti pod uticajem buke, konkretno okruženje naselja Greda, Bašće, Luke i Potočari. Takođe, biće prisutan rasturen uticaj buke na pojedine kuće duž trase, koje nisu organizirane u sistem naselja. Identifikovani objekti u simulaciji (lista objekata je data u ESIA) koji su smješteni u području nivoa buke iznad graničnih vrijednosti trebaju biti zaštićeni upotrebom pasivnih mjera zaštite (postavljanje prozora, vrata, fasada, itd. sa boljom zvučnom izolacijom) ili akustičnim zaštitnim zidovima na utvrđenim dionicama ceste.

Uticaj vibracija

Vibracije koje proističu iz saobraćaja su uobičajen izvor zagađenja okoliša, posebno za ljude koji žive u blizini glavnih cesta. Smetnje od vibracija predstavlja jedan od predmeta pritužbi stanovnika upućenih lokalnim organima vlasti. Vibracije uzrokovane saobraćajem mogu se pojaviti u dva oblika: (i) vibracije zraka i (ii) vibracije tla. Uopšte, ovi oblici vibracija se pridružuju saobraćaju teških vozila. Vibracije se mogu osjetiti u zgradama koje su smještene unutar nekoliko metara od dvotračne ceste ili kada teška vozila prolaze preko neravnina na cesti (oko 20 mm). Imajući u vidu udaljenost trase od naseljenih područja, stanovništvo u blizini ove ceste ne bi trebalo iskusiti značajne uticaje uzrokovane visokim nivoom vibracija.

Uticaj na kvalitet zemljišta

Upotreba i smještaj teške mehanizacije i opreme imaju potencijal za zagađenje zemljišta kod **gradilišta**. Određen broj mjera je predložen, koje izbjegavaju takve uticaje. One sadrže striktnu proceduru kontrole točenja i prosipanja goriva, redovno održavanje cjelokupne teške mehanizacije i određivanje kontroliranih područja za smještaj mehanizacije.

U fazi **eksploatacije** Projekta, biće neophodni nadgledati kvalitet zemljišta. U slučaju da su nivoi zagađenja iznad graničnih vrijednosti, trebaju biti upotrijebljene mjere ublažavanja uglavnom vezane za sanaciju zagađenog zemljišta (poboljšanje kvaliteta zemljišta upotrebom krečnih-karbonata (CaCO_3 i $\text{CaCO}_3 \times \text{MgCO}_3$)) i zasade, koji akumuliraju velike količine otrova zemljišta.

Uticaj na površinske i podzemne vode

Projekat neće značajno uticati na snabdijevanja vodom ili značajno poremititi njihovo dopunjavanje. Mogući negativni uticaji ove vrste mogu biti uzrokovani izvođenjem radova koji sadrže duboke iskope (tokom izgradnje podvožnjaka). Međutim, pažljiva analiza gradilišta je neophodna prije početka radova iskopa gdje god je površinska voda poznata ili se očekuje da predstavlja problem. Postoji potencijal za zagađenje površinskih voda od vozila i građevinske opreme u neposrednoj blizini vodotoka. Otpadni i rizični materijali trebaju biti pohranjeni dalje od vodnih površina i njima se treba rukovati u skladu sa Planom upravljanja otpadom. Usvojice se striktna procedura kontrole točenja i prosipanja goriva.

Što se tiče faze eksploatacije Projekta, postoji potencijal za uticaj na površinske i podzemne vode. Zatvoreni i kontinuirani sistem odvodnje, koji će biti izgrađen i testiran prije puštanja Projekta u saobraćaj, predstavlja osnovnu mjeru za zaštitu podzemnih i površinskih voda. Dimenzionisanje odvodnje, a posebno uređaja za prečišćavanje i odvajanje mulja i masti od vode, mora biti dovoljno za prijem većih padavina od godišnjeg prosjeka, kao što je to plan odvodnje već i predvidio. Krajevi ceste, kao i zeleni pojas, moraju biti osigurani i moraju imati zaštitu kosina tako da se vode za ceste prikupljaju u sistem odvodnje bez prodora u tlo. Kod izgradnje sistema odvodnje, važno je osigurati i zaptivenost elementi sistema da bi se izbjegao prodor prikupljene vode u tlo. Cjelokupan sistem prikupljanja voda od padavina, uključujući odvodnju iz jarkova duž ceste, ima odgovarajuće karakteristike.

Tokom eksploatacije Projekta, mora se obezbijediti redovno i kompletno održavanje sistema odvodnje i svih odvoda. Posebna pažnja se treba posvetiti prečištačima koji se moraju redovno prazniti od mulja i učvršćene uljne mase ili se odvoze putem posebnih i ovlaštenih preduzeća za prijevoz rizičnog otpada.

Uticaj na biološke i ekološke resurse

Nema registrovanih zaštićenih biljnih i/ili životinjskih vrsta u blizini planirane ceste. Međutim, određen nivo procjene će se izvršiti tokom istražnih radova da bi se potvrdilo odsustvo zaštićenih vrsta.

Uticaj na pejzaž i vizuelnu osjetljivost

Trasa ceste je smještena unutar ruralnog područja Brčkog, a elementi ceste se nalaze u blizini postojećih cesta. Zbog toga, Projekat neće uzrokovati negativne promjene na fizičku strukturu i vizuelnu percepciju pejzaža.

Uticaj na izuzimanje zemljišta i preseljenje

Projekat predviđa izuzimanje zemljišta i preseljenje domaćinstava i poslovnih prostora u 9 katastarskih opština duž trase ceste buduće obilaznice – ukupno 561 zemljišnih čestica, odnosno 95 hektara zemljišta. Popis i socio-ekonomsko istraživanje izvršeno je kao pripremni dio Projekta. Istraživanje je obuhvatilo 75% stambenih objekata (25% nisu nastanjeni ili su napušteni objekti) i 100% poslovnih objekata. Projekat zahtijeva izuzimanje:

- 20 privatnih stambenih objekata
- 3 komercijalna/poslovna objekta,

Očekuje se da 14 domaćinstava (ukupno 59 ljudi) i 3 poslovna objekta (sa 5 zaposlenika ukupno) bude predmet preseljenja, a 12 domaćinstava je identifikovano kao ranjiva grupa.

Izuzimanje zemljišta i preseljenje će se izvršiti u skladu sa Okvirom za preseljenje i nadoknadu, kao i Akcionim planom preseljenja pripremljenih za ovaj Projekat. Biće osigurane nadoknade za gubitak imovine u visini troškova preseljenja, a aktivnosti preseljenja će se realizirati uz adekvatnu dostupnost informacijama, konsultacijama i učešća u informisanju ljudi pogođenih Projektom, u skladu sa zahtjevima EBRD-a.

Utvrđenim ranjivim pojedincima biće pružena pomoć od strane socijalnih radnika da bi ih predstavljali i štitili njihov najbolji interes.

Dostupnost komunikacije i informisanja biće izvršena u skladu sa Planom učešća zainteresiranih (SEP).

Uticaj na kulturno i historijsko naslijeđe

Nema registriranih lokacija kulturnog i historijskog naslijeđa duž trase ceste Projekta, tako da se ne očekuje uticaj ovog tipa. Međutim, postupak pri slučajnom nailasku na takvu lokaciju biće neophodan za ovaj Projekat.

Uticaj na zdravlje i sigurnost zajednice

Nisu predviđeni nikakvi posebni uticaji na zdravlje lokalnog stanovništva kao rezultat Projekta. Glavni uticaji na stanovništvo u blizini gradilišta su visoki nivoi buke i emisije prašine, rizik od udesa za pješake i vozila zbog velikog obima saobraćaja u području Projekta i povećane brzine vozila, te potencijalni rizici od havarije unutar područja izvođenja radova. Mjere ublažavanja su predložene za izbjegavanje takvih uticaja i sadrže obilježavanje i ograđivanje gradilišta.

Provođenje Plana organizacije saobraćaja, Plana upravljanja emisijama u zrak, Plana upravljanja bukom, Plana odgovora na isticanje tečnih materija i Programa svjesnosti o bezbjednosti biće u odgovornosti Nadzornog organa i Inspekcije Brčko Distrikta.

Nadalje, tokom izvođenja radova biće utvrđeni brojevi SOS telefona za hitne pozive jedinicama za pomoć.

Uticaj na uslove življenja

Tokom faze izvođenja radova Projekta, najvjerovatniji uticaji na uslove življenja sadrže neugodnosti od građevinskih radova, neugodnosti od povećanja broja vozila koja koriste cestu u eksploataciji, neugodnosti u snabdijevanju, kao i vizuelni i pejzažni uticaji u smislu fragmentacije i pristupačnosti uzrokovanih izvođenjem radova.

Sprječavanje degradiranja uslova življenja biće osigurano provođenjem planova upravljanja kako slijedi: Plan upravljanja emisijama u zrak, Plan upravljanja bukom, Plan upravljanja otpadom, Plan organizacije saobraćaja, Plan organizacije gradilišta i Plan upravljanja eksplozijama.

Dodatne informacije o očekivanim presijecanjima snabdijevanja vodom i električnom energijom i bilo kojim drugim neugodnostima biće javno objavljena unaprijed od strane Vlade Brčko Distrikta putem lokalnih sredstava informisanja.

Uticaj na upotrebu zemljišta

Povremeno korištenje zemljišta je moguće tokom faze izvođenja radova, koje se odnosi na upotrebu pozajmišta i odlagališta materijala uz dogovorenu prikladnu nadoknadu sa vlasnicima ovog zemljišta. Negativni uticaji za upotrebu zemljišta se nadoknađuju novčano, kako je to utvrđeno Zakonom o eksproprijaciji Brčko Distrikta. Nadoknada za zauzimanje zemljišta utvrđena je u iznosu i na način propisan ovim zakonom za utvrđeni najam, odnosno utvrđen vrijednosti jednakoj iznosu najma/tržišne rente.

Stvaranje radnih mjesta

Od aktivnosti izvođenja radova se očekuje da stvori radna mjesta za obučenu i neobučenu radnu snagu u zajednicama. Od Projekta se očekuje da stvori direktna radna mjesta (oko 200-250 radnika unajmljenih u periodu 2-3 godine), prihode od poreza i širu stimulaciju ekonomskog razvoja rezultujući boljim kvalitetom života unutar zajednica.

Povezanost i razvoj cestovne infrastrukture

Razvijena cestovna infrastruktura implicira poboljšano korištenje cesta u području Brčko Distrikta. Preko 80.000 ljudi će imati direktnu korist od poboljšane povezanosti i povećanog nivoa bezbjednosti saobraćaja. Dugoročno, Projekat će indirektno pružiti stimulans regionalnoj ekonomiji, kao i poboljšati kvalitet života zajednice uopšte (bolji pristup ključnim objektima: zdravstvena zaštita, obrazovanje, zaposlenje, itd.).

Poboljšane saobraćajne veze i kapacitet koje stvara Projekat predviđaju pružanje velikih koristi za putnike u vozilima i korisnike sredstava javnog prijevoza.

Industrijski sektor će ostvariti koristi od poboljšanih veza sa međunarodnom cestovnom mrežom, uštede u troškovima i pouzdanost povezanu sa smanjenjem zagušenja saobraćaja. Razvoj aktivnosti građevinske industrije je identifikovan kao jedna od najvažnijih potencijalnih koristi koje proističu iz izgradnje nove ceste.

Više putnika će koristiti kraću i bržu cestu sa smanjenom potrošnjom goriva i emisijama CO₂.

Pozitivni uticaji Projekta biće poboljšani izgradnjom nove infrastrukture vodosnabdijevanja za ruralna područja, na pr. sekundarni vodovodi za stanovništvo u području Projekta.

Nadalje, plan kultivacije područja zelenilom je planiran u području Projekta.

7 MONITORING

Okolinsko-društveni akcioni plan (ESAP) je napravljen za Projekat definirajući mjere ublažavanja koje će se provesti u sklopu Projekta. Ovaj plan će nadgledati Brčko Distrikt, Nadzorni inženjer i EBRD.

Tokom izvođenja radova i eksploatacije Projekta, okolinsko nadgledanje će se izvršiti da bi se ispunili zahtjevi utvrđeni zakonima i pravilnicima koji reguliraju emisije zagađivača u okoliš. Zakoni i pravilnici određuju dopustive standarde, koji su sadržani u programu nadgledanja, a da bi se obezbjedilo da emisije od izvođenja radova i eksploatacije ne premašuju dopustive standarde. Tabele u nastavku predstavljaju detalje o nadgledanju.

Tabela 1. Opšti plan nadgledanja u fazi izvođenja radova

Faza	Parametar nadgledanja	Lokacija	Metod nadgledanja	Period nadgledanja	Odgovornost/ Nadležnost
Nabavka materijala	Važeća građevinska dozvola	Asfaltna baza, kamenolom, pozajmišta	Inspekcija	Prije izvođenja radova	Izvođač/ Inspekcija
	Važeća okolinska dozvola	Asfaltna baza, kamenolom, pozajmišta	Inspekcija	Prije izvođenja radova	Izvođač/ Inspekcija
Dostava materijala	Pokriivanje kamiona	Gradilište	Nadzor	Nenajavljena inspekcija tokom izvođenja radova	Izvođač i nadzor/ Inspekcija
Izvođenje radova	Radno vrijeme	Gradilište	Nadzor	Nenajavljena inspekcija tokom izvođenja radova	Izvođač i nadzor/ Inspekcija
	Emisija buke	Na licu mjesta, blizu osjetljivih prijemnika	Inspekcija senzorima, mjerenje nivoa buke	Jednom mjesečno i po žalbi	Izvođač i nadzor/ Inspekcija
	Emisija prašine	Na licu mjesta, blizu osjetljivih prijemnika	Vizuelna inspekcija, mjerenje čvrstih čestica	Jednom mjesečno i po žalbi ili zbog premještanja građevinske opreme	Izvođač i nadzor/ Inspekcija
	Kvalitet zraka	Na licu mjesta	Mjerenje CO _x , NO _x	Jednom mjesečno i po žalbi ili zbog premještanja građevinske opreme	Izvođač i nadzor/ Inspekcija
	Vibracije	Gradilište	Nadzor	Nenajavljena inspekcija tokom izvođenja radova; Po žalbi	Izvođač i nadzor/ Inspekcija
	Kvalitet tla	Izlaz sa gradilišta, lokacije skladištenja	Pokretna laboratorija	Tokom izvođenja radova po potrebi; Nakon padavina (kiša, snijeg, itd.)	Izvođač i nadzor/ Inspekcija
	Kvalitet vode	Gradilište	Pokretna laboratorija	Tokom izvođenja radova po potrebi	Izvođač i nadzor/ Inspekcija
	Kulturno i historijsko naslijeđe	Gradilište	Inspekcija	Tokom izvođenja radova po potrebi	Izvođač i nadzor/ Inspekcija
	Otežan pristup drugim aktivnostima tokom radova	Gradilište; okruženje	Nadzor	Redovno tokom izvođenja radova	Izvođač i nadzor/ Inspekcija
	Bio-ekološki sistem	Gradilište	Inspekcija, snimanje	Tokom izvođenja radova po potrebi	Inspekcija
	Provođenja Plana upravljanja saobraćajem	Gradilište; okruženje	Inspekcija	Nenajavljena inspekcija tokom izvođenja radova	Izvođač i nadzor/ Inspekcija
	Provođenje Plana upravljanja otpadom	Gradilište; okruženje	Nadzor	Nenajavljena inspekcija tokom izvođenja radova	Izvođač i nadzor/ Inspekcija
	Provođenje Plana upravljanja okolišem	Gradilište; okruženje	Nadzor	Nenajavljena inspekcija tokom izvođenja radova	Izvođač i nadzor/ Inspekcija

Faza	Parametar nadgledanja	Lokacija	Metod nadgledanja	Period nadgledanja	Odgovornost/Nadležnost
Sigurnost svih učesnika u saobraćaju tokom neradnog vremena	Vidljivost i usklađenost	Gradilište; okruženje	Nadzor	Jednom sedmično, nakon radnog vremena; Nenajavljena inspekcija	Izvođač i nadzor/Inspekcija
OHS nadgledanje	Lična zaštitna oprema i nadgledanje buke	Gradilište	Inspekcija	Nenajavljena inspekcija tokom izvođenja radova	Izvođač i nadzor/Inspekcija

Tabela 2. Plan nadgledanja u fazi eksploatacije

Faza	Parametar nadgledanja	Lokacija	Metod nadgledanja	Period nadgledanja	Odgovornost/Nadležnost
Eksploatacija	Emisija buke	Na udaljenosti 10 m i 30 m od ceste	Inspekcija senzorima, mjerenje nivoa buke	Godišnje	Direkcija za puteve/Inspekcija
	Emisija prašine	Na udaljenosti 10 m i 30 m od ceste	Vizuelna inspekcija, mjerenje čvrstih čestica	Tokom prve godine eksploatacije - svakih šest mjeseci; Kasnije - godišnje	Direkcija za puteve/Inspekcija
	Kvalitet zraka	Na udaljenosti 10 m i 30 m od ceste	Mjerenje CO _x , NO _x	Tokom prve godine eksploatacije - svakih šest mjeseci; Kasnije - godišnje	Direkcija za puteve/Inspekcija
	Kvalitet vode	Duž trase ceste	Vizuelni pregled odvodnje; Inspekcija senzorima površinskih i podzemnih voda	Godišnje	Direkcija za puteve/Inspekcija
	Kvalitet tla	Na udaljenosti 10 m i 30 m od ceste	Mjerenje kvaliteta tla (kiselost, zagađenost, itd.)	Godišnje	Direkcija za puteve/Inspekcija
Sigurnost svih učesnika u saobraćaju	Adekvatna cestovna oprema/signalizacija	Duž trase ceste	Inspekcija	Prema potrebi	Direkcija za puteve/Inspekcija

Tabela 3. Posebni zahtjevi nadgledanja u fazi izvođenja radova

Kvalitet zraka			
Lokacija	Parametar	Period za utvrđivanje prosjeka/snimanje	Granične vrijednosti
Gredice, "Malezijski put" i Potočari	PM ₁₀	Jedan dan	50 µg/m ³ , ne smije se prekoračiti više od 7 puta u kalendarskoj godini
	NO ₂	Jedan sat	200 µg/m ³ NO ₂ , ne smije se prekoračiti više od 18 puta u kalendarskoj godini
	NO _x	Kalendarska godina	40 µg/m ³ NO _x

- U skladu sa Direktivom 1999/30/EC i Direktivom 2008/50/EC

Vlada Brčko Distrikta i njeni izvođači će napraviti godišnje izvještaje o okolišu i bezbjednosti, koji će sadržavati sažetak realizacije Projekta o upravljanju zdravstvenim, bezbjedonosnim, okolinskim i društvenim elementima, uključujući sažetak pritužbi ukoliko iste nastanu i korektivne mjere preduzete kao odgovor na njih. Ovi izvještaji biće objavljeni na veb-stranici Vlade Brčko Distrikta.

Tokom realizacije Projekta, Vlada Brčko Distrikta i njeni izvođači će komunicirati sa relevantnih zainteresiranim stranama i obavijestiti ih o bilo kojim značajnim elementima, na primjer, promjene u rokovima izgradnje. Brčko Distrikt i izvođači će objaviti najnovija dešavanja sa projektom na veb-stranici Vlade Brčko Distrikta.

8 JAVNE KONSULTACIJE I OBJELODANJIVANJE INFORMACIJA

Javne konsultacije i objelodanjivanje informacija biće izvršeni u skladu sa Planom učešća zainteresiranih (SEP) koji je pripremljen za ovaj Projekat, a u skladu sa zakonodavstvom Brčko Distrikta i EBRD-ovih politika i zahtjeva.

8.1 Prethodne konsultacije i aktivnosti komunikacije

Tokom pripreme dva glavna prostorno-planska dokumenta Brčko Distrikta (Prostorni i Urbanistički plan) 2006. i 2007. godine, vlasti Brčko Distrikta su organizirale dvije vrste konsultacija: javne rasprave i prezentacije u Mjesnim zajednicama (MZ). Javna rasprava za nacrt Prostornog plana je obavljena 23.02.2007., dok je javna rasprava za Urbanistički plan obavljena 14.06.2007. Prezentacija ovog plana je organizovana u prostorijama MZ-ova u periodu 25.04.-25.05.2006. Glavni komentari/primjedbe na nacрте planova u vezi sa Obilaznicom Brčko odnosili su se na moguća mikro-pomjeranja trase ceste da bi se izbjeglo preseljenje.

U periodu 21.04.-20.05.2011., Odjeljenje za prostorno planiranje i imovinske odnose organiziralo je javnu prezentaciju trase Obilaznice Brčko u sali Skupštine Distrikta. Tokom navedenog perioda, sve zainteresirane strane su bile u mogućnosti da dobiju više informacija o trasi ceste, česticama zemljišta i objektima preko kojih prolazi trasa i ostale relevantne informacije. Prezentacijom su rukovodila dva javna službenika prisutna tokom prezentacije da bi se dali odgovori na postavljena pitanja i dale informacije.

8.2 Vremenik za glavne konsultantske aktivnosti unutar Projekta

Aktivnost	Očekivani datumi	Odgovorna strana
Prvi javni sastanak o Projektu	oktobar 2011	Odjeljenje za javne poslove Vlade Brčko Distrikta Odjeljenje za prostorno planiranje, imovinske odnose i ekonomski razvoj Sektor za informisanje javnosti u sklopu kancelarije Gradonačelnika
Informacije/dokumenti Projekta učinjeni raspoloživim javnosti	oktobar 2011 (prije prvog sastanka)	Odjeljenje za javne poslove Vlade Brčko Distrikta
Pojedinačne konsultacije sa ljudima pogođenim Projektom	decembar 2011 (nakon usvajanja prijedloga eksproprijacije)	Odjeljenje za prostorno planiranje, imovinske odnose i ekonomski razvoj Pododjeljenje za socijalnu zaštitu
Drugi javni sastanak o Projektu	prije početka izvođenja radova	Odjeljenje za javne poslove Vlade Brčko Distrikta
Stavljanje informacije o Projektu na vladinu veb-stranicu i na ploče obavještenja u MZ-ima.	prije početka Projekta	Odjeljenje za javne poslove Vlade Brčko Distrikta

		Pododjeljenje za rad sa MZ-ima i NVO-ima.
Redovni sastanci sa okruženjem i MZ-ima.	svaka 4 mjeseca i prema potrebi	Odjeljenje za javne poslove Vlade Brčko Distrikta Pododjeljenje za rad sa MZ-ima i NVO-ima.

8.3 Mehanizam za pritužbe

Poseban mehanizam za pritužbe pri realizaciji Projekta je uspostavljen i elaboriran u Planu učešća zainteresiranih grupa (SEP). Informacije o tome su dostupne na sajtu www.bdcentral.net

Bilo koji komentari ili problemi mogu biti poslani dodjeljenoj kontakt osobi za upravljanje pritužbama, kako slijedi:

Gosp. Began Adžikić

Odjeljenje za javne poslove

Bulevar Mira 1, 76100 Brčko distrikt BiH

Tel: +387(0)49/216-699

9 KONTAKTI

Dodatne informacije o Projektu dostupne su kod:

Vlada Brčko Distrikta	
Adresa:	Bulevar mira br. 1 76100 Brčko Bosna i Hercegovina
Tel:	++387 49 240 813
Web:	www.bdcentral.net
E-mail:	rifetmujanovic@bdcentral.net